

Правильна організація вирощування телиці як запорука отримання високопродуктивної корови і зменшення витрат на лікування

➤ **Паньків І.**, директор Тренінгової Аграрної Компанії "МОЛОКО"
Ванжула Ю., Саулко В., Шевченко А., тренери
Анне Терпстра, тренер РТС + (Голландія)

Добре розвинуті телиці є майбутньою базою високопродуктивного молочного стада. Проте, більшість фермерів та керівників господарств не надають вирощуванню молодняку належної уваги. Саме надання пріоритетного значення вирощуванню молодняку, особливо теличок, які в майбутньому складуть основу для молочного стада, забезпечить у перспективі більші надой від корів із значно меншою кількістю супутніх проблем. Годівля, гігієнічні процедури, моніторинг живої маси і оптимальні умови утримання є критично важливими факторами для майбутньої високопродуктивної корови.

Для реалізації закладеного генетичного потенціалу телиця повинна розвиватися за відповідного менеджменту, що дозволить отримувати оптимальні темпи і показники росту, розвитку і кондиції.

Статистика свідчить, що, незважаючи на широкую програму профілактичних заходів, відхід телят до досягнення зрілості становить понад 20 %, у тому числі в молочний період – 6-10 % одержаного приплоду. Причому понад три чверті відходу відбувається протягом перших десяти діб життя, тобто в молозивний період. Ще більше телят у цей період хворіє переважно на шлунково-кишкові хвороби.



Молодняк, який перехворів, відстає в рості, на його вирощування витрачається значно більше кормів, у тому числі молочних. Крім того, витрати обумовлюються і лікуванням тварин.

Підвищені захворюваність і відхід телят у цей період пояснюються, головним чином, браком у їхній крові специфічних антитіл, які забезпечують імунітет до інфекційних агентів.

Джерелом імуноглобулінів є молозиво – єдиний продукт годівлі телят у перші години й дні життя, що забезпечує основні потреби в енергії, пластичних речовинах, вітамінах тощо.

Антитіла абсорбуються в тонкому кишечнику, потрапляють у кровоносне русло, забезпечуючи пасивний імунітет упродовж двох-трьох тижнів, тобто до того віку, коли організм теляти набуває здатності синтезувати власні імуноглобуліни.

Крім постачання новонародженого імуноглобулінами і іншими факторами захисту, найважливіша функція молозива полягає в забезпеченні поступового переходу від внутрішньоутробного живлення плоду речовинами, які надходять до нього з кров'ю матері, до автономного в умовах зовнішнього середовища.



Період від народження до 3-місячного віку

При відлученні і безпосередньо після нього телята дуже вразливі. Слід переконаватися, що дотримується належна гігієна, для того щоб запобігти розповсюдженню збудників хвороб. Для цього краще утримувати телят в індивідуальних будиночках. Вирощувати теличок та бичків слід окремо, при цьому захворюваність вирощуваних теличок зменшується практично вдвічі.

1-а доба – основа життя теляти

Якщо ви хочете виростити цінну корову з запланованим рівнем продуктивності, дбайте про теличку з 1-ї доби життя:

- Якомога швидше ізолюйте теля від корови
- Якомога швидше видоїть молозиво
- Якомога швидше нагодуйте молозивом теля
- Розмістіть теля в індивідуальному боксі без контакту з іншими телятами



стимулює його нормальну діяльність. За своїм хімічним складом молозиво у корів буває дуже різним. Це залежить від породи та індивідуальних особливостей тварин і умов утримання і годівлі худоби.

Молозиво містить майже вдвічі більше сухих речовин білків, жирів, мінеральних солей і вітамінів, та, порівняно з молоком, у декілька разів більше заліза і вітаміну В12, що сприяє становленню гемопоезу. Особливу біологічну цінність має жир молозива, в якому розчинені вітаміни А1, D, каротин, гормони. Спроби випоювати телятам у молозивний період заміники молока були безуспішними, тому що створити штучну суміш, рівноцінну молозиву, практично неможливо.

Високі захисні властивості молозива має в перші 10-12 годин після родів. А вже через 12-18 годин кількість захисних речовин значно зменшується, а з 4-5-ї доби воно мало чим відрізняється від молока.

Проте, головна відмінність молозива від молока полягає в тому, що молозиво містить велику кількість білків (понад 20 %), зокрема понад 75 % альбумінів та глобулінів (тоді як у молоці їх близько 15 %) у ньому порівняно мало цукру (близько 2,7 %) і підвищена кислотність (40° Т).

Почніть з молозива

Імунна система новонароджених телят ще не забезпечує продукції антитіл, які можуть захистити їх від збудників інфекційних хвороб. Тому їм потрібно протягом не менше 3 діб випоювати молозиво у кількості не менше 4,5 л/добу. Випоюйте його по кілька разів на добу, починаючи не пізніше, ніж півгодини після народження. Найбільшу цінність має перше молозиво. Тому все видоєне при першому доїнні молозиво слід випоїти телятам у перші дні життя.

Телята народжуються майже стерильними. Лише після споживання молозива з'являються гамаглобуліни, а з ними розвиваються й захисні функції, направлені проти патогенів зовнішнього середовища.

За складом і поєднанням поживних речовин молозиво – незамінний корм для новонароджених. Діючи як слабке проносне, молозиво сприяє видаленню з кишечника меконію, збуджує перистальтику травного тракту й

Замінник молока

Через три дні після народження телятам можна випоювати заміник цільного молока в кількості 5-6 літрів на добу. Цільне молоко як правило містить надмірну кількість жиру, тому краще згодовувати підігрітий до температури тіла заміник молока двічі на день. З четвертої доби життя потрібно задавати електроліт, або чисту і належної якості воду (згідно встановленого режиму). Воду наливайте у чисті відра, але не раніше, ніж

Середня добова потреба кормів для вирощування ремонтних телиць

Жива маса, кг	Споживання сухої речовини грубих кормів, кг	Споживання сухої речовини концентратів, кг	Кормових одиниць	Енергії корму, МДж	Сирого протеїну, %
100	1,5	1,75	2,9	20,1	17-18
150	2,9	1	3,4	23,6	16-17
200	4,6	0,5	4,1	28,4	16-17
250	5,2	0,5	4,8	33,3	15-16
300	6,1	0	5,2	36,1	15-16
350	7	0	5,7	39,6	15-16
400	7,3	0,5	6,4	44,4	14-15
450	7,7	1	7,1	49,3	14-15
500	8,4	1	7,7	53,5	14-15

Параметри оптимального росту і розвитку телиць голштинської породи (продуктивність повновікових корів 7000-8000 кг) за належних умов вирощування

Вік	% до живої маси повновікових корів	Жива маса, кг	Середньо добовий приріст, г
При народженні	6	41	
При завершенні молочного періоду	12	82	550-600
6 місяців	25	180	700-800
12 місяців	50	340	800-850
При штучному осіменінні	55-60	375-408	675-725
18 місяців	68	460	600-650
Після 1-го отелу	85	580	600-650
Повновікова корова	100	680	



через годину після випоювання молока чи молокозамінника. В цей період доцільно розпочати призвичаювати телят до поїдання якісних стартерних концентратів. Замість сіна доцільно згодовувати телятам плющене (подрібнене) зерно, що дозволить стимулювати розвиток папілових ворсинок у рубці теляти у більш ранній період.

Відлучення від молочних продуктів може відбуватися тоді, коли телята досягають близько 12-15 % живої маси дорослої корови (наприклад, 680 кг $\times$ 0,12 = 82 кг) і поїдають не менше 1 кг стартових концентратів на добу.

молока напувайте телят чистою водою;

- Відлучення від молочних продуктів при досягненні 12-15 % від маси дорослої корови і при поїданні не менше 1 кг стартерного комбікорму на добу;
- Згодовування суміші (пшениця, ячмінь, овес) плющеного зерна сприяє розвитку папілових ворсинок у рубці;
- Достатня кількість концентратів з високим вмістом сирого протеїну (15-16 %) до досягнення стацевої зрілості;
- Не допускайте ожиріння телиць.

Добра вода стимулює гарний апетит

Випоювання телятам води стимулює апетит та розвиток рубця. При цьому телята охоче поїдають концентрати та престартерні комбікорми. Це позитивно впливає на розвиток папілових ворсинок у рубці протягом 2-3 місяців життя, що закладає основи функціонування рубця високопродуктивної корови і ефективності її використання у господарстві. Випоювання 2,5-3 літрів води на добу сприяє поїданню 1 кг комбікорму.

Дотримуйтесь правил

Важливо, щоб розвиток телят відбувався за оптимальним режимом. Доцільно дотримуватися наступних рекомендацій щодо годівлі телят:

- 1-3 доби – обов'язково випоювати молозиво (4,5 - 6 л/добу);
- На 4-у добу – електrolіт або добра вода;
- З 5-ї доби – заміник цільного молока (10 % маси тіла);
- З 5-ї доби – смачний і м'який концентрат;
- Через годину після випоювання заміника